

RAPPORT

OPPSUMMERING AV RAPPORTER OM DAGBLADET PLUSS FOR MEDIETILSYNET

1. NOVEMBER 2019

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.

BDO

1 INNLEDNING

I forbindelse med behandlingen av søknad om produksjonstilskudd til Dagbladet Pluss har Medietilsynet blant annet hatt behov for at det gjøres uavhengige vurderinger av utgiverselskapets driftskostnader og driftsinntekter i 2018, samt selskapets valg av organisatorisk løsning.

BDO har i to omganger levert rapport til Medietilsynet om disse forholdene. Rapportene inneholder til dels detaljerte opplysninger om interne forhold mellom Dagbladet Pluss, Dagbladet og resten av Aller-konsernet, i tillegg til at avtaler mellom Dagbladet og eksterne samarbeidspartnere omtales. Rapportene inneholder dermed næringsopplysninger som er underlagt taushetsplikt i henhold til forvaltningslovens § 13 første ledd nr. 2, og de fullstendige rapportene forutsettes derfor i sin helhet å bli unntatt offentlighet. Siden saken forventes å ha en viss offentlig interesse, er det avtalt at vi leverer denne oppsummeringen, som er rensert for taushetsbelagte næringsopplysninger og dermed kan distribueres.

2 BAKGRUNN

2.1 OPPDRAGENE

Medietilsynet har mottatt søknad om produksjonstilskudd fra Dagbladet Pluss AS for 2019. Tilsynet har i den forbindelse hatt behov for en ekstern vurdering av utgiverselskapets driftskostnader og driftsinntekter i 2018 samt selskapets valg av organisatorisk løsning. Vårt arbeid har vært ett av flere elementer i Medietilsynets utredning for å vurdere om selskapet fyller vilkårene for å motta støtte.

Medietilsynet har ba innledningsvis BDO vurdere følgende tre forhold:

- om Dagbladet Pluss' oppgitte driftskostnader for 2018 med rimelighet kan sies å gi et godt bilde av det faktiske kostnadsbildet i selskapet
- om selskapets oppgitte driftsinntekter og EBITDA kan sies å gi et godt bilde av Dagbladet Pluss' driftsinntekter og EBITDA for 2018
- om Dagbladets valg av organisatorisk løsning er begrunnet i forretningsmessige forhold utover å komme i posisjon for å kvalifisere til produksjonstilskudd

Medietilsynet ga videre BDO Advokater i oppdrag å gi en juridisk vurdering av om det kan være grunnlag for å anse Dagbladet pluss AS som en del av Dagbladet AS ved å benytte prinsippene om gjennomskjæring av selskapsstrukturer.

Avslutningsvis ble vi forespurt om å besvare følgende tilleggsspørsmål til vår opprinnelige rapport:

- Er distribusjonskostnadene til Dagbladet Pluss overdrevet fordi saker fra Dagbladet Pluss reelt sett ikke fortrenger plasseringer som Dagbladet ellers hadde fått en inntekt på? Det bes om en vurdering av distribusjonskostnadene som Dagbladet Pluss betaler til Dagbladet, herunder vurdering av valg av internprisingsmodell.
- Abonnementet til Dagbladet Pluss inneholder følgende produkter (hentet fra hjemmesiden til Dagbladet): tilgang til eksklusive (plussede) saker på nett, digital tilgang til eAvisen og Magasinet, elektronisk tilgang til Dagbladets arkiv og ubegrenset tilgang til Dagbladet.no
- Foreligger det avtaler/prising mellom sol.no (en annen nettside som eies av Aller Media) og Dagbladet som gjelder formidling av Dagbladets saker gjennom denne kanalen? Kan disse prisene ev. brukes som sammenligningsgrunnlag for å vurdere prisingen mellom Dagbladet og Dagbladet Pluss.

3 OPPSUMMERINGER

3.1 OPPSUMMERING AV OPPRINNELIG VURDERING AV DRIFTSØKONOMIEN I DAGBLADET PLUSS

BDO har mottatt Dagbladet Pluss' resultatregnskap for regnskapsårene 17/18 og 18/19 og for kalenderåret 2018 med underlagsdokumentasjon. Underlagsdokumentasjonen består blant annet av saldobalanse, oversikt over transaksjoner, tjenesteavtaler, beregning av allokerte felleskostnader og beregningsgrunnlag for distribusjonskostnader. Vi har også mottatt beskrivelse av formål med valg av organisatorisk løsning. Under vår gjennomgang har vi tatt for oss hovedpostene i resultatregnskapet, avstemt disse mot saldobalanse, oversikt over transaksjoner og beregningsgrunnlaget samt gjennomgått dokumentasjon av forutsetninger og fordelingsnøkler som ligger til grunn for kostnadspostene.

Oppsummert er vår vurdering at vi, basert på den dokumentasjonen vi har mottatt, ikke har funnet grunnlag for å si at Dagbladet Pluss' oppgitte driftskostnader og driftsinntekter for kalenderåret 2018 ikke med rimelighet kan sies å gi et relevant bilde av selskapets faktiske driftsøkonomi. Følgelig har vi heller ikke grunnlag for å konkludere med at Dagbladet Pluss' oppgitte EBITDA ikke synes rimelig basert på informasjonen vi har blitt forelagt om selskapets driftskostnader og driftsinntekter.

På bakgrunn av dette samt oversendte avtaler, beregningsgrunnlag og informasjon om allokeringssnøkler vurderer vi at de konserninterne transaksjonene synes å være på vanlige forretningsmessige vilkår.

Ifølge Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier § 8, skal medieselskapets del av konsernets felleskostnader ikke overskride én prosent av selskapets driftsinntekter eksklusiv tilskuddsmidler. Vi har blitt forelagt en beregning av Dagbladet Pluss som viser at dette kravet overholdes for kalenderåret 2018 etter deres definisjon av felleskostnader. For kalenderåret 2019 vil det imidlertid være muligheter for at kravet overstiges dersom omsetningen ikke øker og administrasjonskostnaden forblir på samme nivå som siste kvartal 2018.

Distribusjonskostnadene vurderes på bakgrunn av den dokumentasjonen vi har fått oversendt å være på vanlige forretningsmessige vilkår. Det må derimot understrekes at vi ikke kan uttale oss om kvaliteten på de undersøkelsene som er foretatt av Dagbladet og som ligger til grunn for enkelte av forutsetningene for beregningen.

Dagbladet Pluss' abonnementsinntekter vurderes også som rimelige basert på oversendt dokumentasjon.

Vi vurderer at etableringen av Dagbladet Pluss som et eget selskap kan begrunnes i forretningsmessige forhold som å spre økonomisk risiko og/eller å rendyrke virksomhet. Utskillelse av særskilte forretningsområder i egne datterselskaper er en relativt vanlig forretningspraksis, og videre en anbefalt løsning i tilfeller hvor det er viktig å kunne dokumentere at kryssubsidiering ikke finner sted. Det er også et visst belegg i litteraturen for at utskillelse og organisatorisk rendyrking av henholdsvis etablerte og disruptive forretningsområder er en suksessfaktor for å lykkes med å drive innovasjon innenfor rammene av en etablert virksomhet.¹

Vi vil imidlertid ikke utelukke at kjennskap til produksjonstilskudsreglementet har vært en del av beslutningsgrunnlaget for denne avgjørelsen.

¹ Se blant annet Charles A. O'Reilly III og Michael L. Tushman. *Lead & Disrupt. How to Solve the Innovator's Dilemma*. Stanford University Press, 2016

3.2 OPPSUMMERING AV JURIDISK VURDERING

Det er vår vurdering av gjeldende rett at det ikke foreligger et selskapsrettslig grunnlag for å gjennomskjære selskapsstrukturen, eller på annet grunnlag identifisere, Dagbladet Pluss med Dagbladet knyttet til Dagbladet Pluss sin søknad om produksjonstilskudd etter Forskriften.

Det er således vår anbefaling for Medietilsynet ved behandlingen av søknaden bør anse Dagbladet Pluss som en selvstendig juridisk enhet, som ikke kan identifiseres med Dagbladet.

Dersom Dagbladet Pluss skal kunne identifiseres med Dagbladet fordrer dette etter vår vurdering en endring av Forskriften.

I etterkant av vårt notat av 13. november 2019 har Medietilsynet forespurt oss om betydningen av den konserninterne kostnadsfordelingen mellom Dagbladet og Dagbladet Pluss mht. eventuell adgang til identifikasjon mellom konsernselskaper, alternativt gjennomskjæring av selskapsformen. Etter vår vurdering vil brudd på Forskriften § 8, jf. aksjeloven § 3-9, ikke være et (selvstendig) tilstrekkelig rettslig grunnlag for selskapsrettslig identifikasjon av konsernselskaper, ei heller at det kan benyttes selskapsrettslig gjennomskjæring av selskapsformen.

3.3 OPPSUMMERING AV RAPPORT OM TILLEGGSPØRSMÅL

3.3.1 Distribusjonskostnadene i Dagbladet Pluss

Som betaling for distribusjonsplassen på forsiden av db.no er det avtalt at Dagbladet Pluss skal betale et vederlag til Dagbladet.

Et grunnleggende prinsipp for prising av transaksjoner mellom nærstående parter på vanlige forretningsmessige vilkår er at de skal prises på armlengdes avstand. Dette innebærer at avtalen skal være inngått på tilsvarende vilkår som om det var en avtale mellom to frittstående parter. Internprismetode bør velges ut ifra den underliggende reelle økonomimodellen. Det finnes ingen fasit eller faste regler, men det må foretas et valg basert på en vurdering av de forhold som best beskriver den økonomiske situasjonen.

Etter vårt syn er det enkelte faktorer knyttet til den nåværende distribusjonsavtalen som er utfordrende, og som vi har stilt spørsmål ved.

På den andre siden inneholder avtalen og forholdet mellom Dagbladet og Dagbladet Pluss også enkelte elementer som kunne vært priset slik at Dagbladet Pluss hadde betalt til Dagbladet for tjenesten, eller eventuelt delt på inntektene, men hvor det ikke er satt en slik pris.

3.3.2 Eventuell fordeling av abonnementsinntekter

Et abonnement på Dagbladet Pluss koster ordinært kr 99,- per måned og inkluderer følgende elementer:

- Tilgang til eksklusive (plussede) saker på nett
- Digital tilgang til eAvisen og Magasinet
- Elektronisk tilgang til Dagbladets arkiv

Vi kan derfor anta at noe av verdien ved et plussabonnement, i hvert fall for noen av abonnentene, ligger i tilgangen til eAvisen og Magasinet. Dette er elektroniske versjoner av stoffet som Dagbladet ellers publiserer i sin daglige papirversjon. Vi konkluderer med at stoffet fra papirversjonen av Dagbladet (inkludert Magasinet) som digitalt kun er tilgjengelig gjennom Dagbladet Pluss er med på å tilføre verdi til abonnementstjenesten, og det vil på bakgrunn av dette ikke være unaturlig om deler av abonnementsinntekten fordeles til Dagbladet AS.

3.3.3 Kan priser relatert til sol.no brukes som sammenlignbare transaksjoner

Vår vurdering er at forretningsmodellen i sol.no er en annen enn i Dagbladet, og at forretningsmodellen i kildene som sol.no genererer saker fra er en annen enn i Dagbladet Pluss. Sakene som formidles gjennom sol.no er så langt vi har sett gratis saker der de opprinnelig ble publisert, og alle kildene har egne nettsider for publisering av stoffet. Vi kan derfor ikke se at transaksjonene knyttet til dette er sammenlignbare med transaksjonene mellom Dagbladet og Dagbladet Pluss.